

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 111/23

U Luxembourg 22. lipnja 2023.

Mišljenje nezavisne odvjetnice u predmetu C-281/22 | G. K. i dr. (Ured europskog javnog tužitelja)

Prekogranične istrage Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO): nezavisna odvjetnica T. Čapeta predlaže Sudu da odluči da sudsko preispitivanje u državi članici pomoćnog delegiranog europskog tužitelja treba biti ograničeno na postupovna pitanja

EPPO je visokorazvijen sustav uzajamnog priznanja u koji su ugrađene zaštitne mjere kojima se jamči zaštita temeljnih prava

Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) ima ovlasti za provedbu istraga i kaznenog progona kaznenih djela koja utječu na financijske interese Europske unije. U ovom se predmetu od Suda prvi put traži da tumači pravni instrument kojim se osniva taj ured i kojim se utvrđuju pravila njegova funkcioniranja, Uredbu o EPPO-u.

U ovom predmetu više fizičkih i pravnih osoba tereti se da su uspostavile širok sustav uvoza biodizela iz Bosne i Hercegovine u Europsku uniju za koji su tvrdile da se proizvodi od rabljenog jestivog ulja. To „rabljeno jestivo ulje” navodno je prije toga u Bosnu i Hercegovinu uvezeno iz Sjedinjenih Američkih Država. Međutim, postoji sumnja da je taj biodizel već bio proizveden u SAD-u, bez ikakve međufaze prerade ili proizvodnje u Bosni i Hercegovini. EPPO posredstvom svojeg delegiranog europskog tužitelja (u Njemačkoj) provodi istragu u vezi s tim navodno lažnim prijavama, koje su dovele do gubitka prihoda u iznosu od otprilike 1 295 000 eura. Taj navodni gubitak predstavlja financijski interes Unije i stoga je u nadležnosti EPPO-a.

Iako se glavna istraga provodi u Njemačkoj, EPPO je smatrao da je potrebno provesti prekograničnu istragu u Austriji. U skladu s time, (njemački) delegirani europski tužitelj koji vodi predmet naložio je pomoćnom delegiranom europskom tužitelju (u Austriji) provedbu pretrage i zapljene imovine okrivljenikâ.

Međutim, u skladu s austrijskim pravom, za takvu istražnu mjeru potrebno je prethodno sudsko odobrenje. Pomoćni delegirani europski tužitelj stoga je ishodio sudske naloge za pretragu i zapljenu potencijalno inkriminirajućih dokumenata i računalne opreme.

Okrivljenici su 1. prosinca 2021. Visokom zemaljskom sudu u Beču (Austrija) podnijeli žalbe protiv naloga za pretragu koje su odobrila četiri austrijska suda. Tvrdi da odobrene mjere pretrage i zapljene nisu bile nužne ni proporcionalne.

Visoki zemaljski sud odlučio je Sudu uputiti prethodna pitanja kako bi utvrdio je li ovlašten provesti potpuno preispitivanje (kao što bi to učinio u isključivo nacionalnoj situaciji) ili njegovo preispitivanje treba biti ograničeno na postupovna pitanja u vezi s izvršenjem predmetne prekogranične istražne mjere.

U svojem današnjem mišljenju, nakon što je ocijenila moguća tumačenja koja su Sudu na raspolaganju te uzimajući u obzir EPPO-ovu učinkovitost kao i zaštitu temeljnih prava, nezavisna odvjetnica Tamara Čapeta predlaže Sudu da

odluči na sljedeći način: **Uredbu o EPPO-u treba tumačiti na način da se njome sudu države članice pomoćnog delegiranog europskog tužitelja (u ovom slučaju Austrije) omogućuje da preispita samo aspekte povezane s izvršenjem istražne mjere, pri čemu treba prihvatiti ocjenu delegiranog europskog tužitelja koji vodi predmet (u ovom slučaju njemačkog) da je mjera opravdana.**

Prije svega, nezavisna odvjetnica ističe da se Uredbom o EPPO-u samo djelomično uređuju EPPO-ovi postupci. Važno je da se u njoj ne spominje potreba za prethodnim sudskim odobrenjem prekograničnih istražnih mjera, čime se odluka o tome prepušta kaznenim pravima država članica.

Nezavisna odvjetnica također naglašava da je EPPO zamišljen kao učinkovit mehanizam u borbi protiv kaznenih djela koja štete financijskim interesima Unije, koji uključuje prekogranične istrage.

Potpuno sudsko preispitivanje u državi članici pomoćnog delegiranog europskog tužitelja dovelo bi do toga da bi sustav EPPO-ovih prekograničnih istraga bio manje učinkovit nego što je to zamišljeno. Podjela zadaća u vezi sa sudskim odobrenjem prema kojoj sud u državi članici pomoćnog delegiranog europskog tužitelja može preispitivati samo aspekte koji se odnose na izvršenje istražne mjere nije u suprotnosti s tekstom Uredbe o EPPO-u i bolje odgovara njezinu cilju da se stvori učinkovit sustav za borbu protiv kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije.

Nezavisna odvjetnica smatra da se takvim rješenjem, koje proizlazi iz toga što je EPPO napredniji instrument uzajamnog priznanja, također štite temeljna prava osumnjičenika i okrivljenika u prekograničnim istragama, osobito iz perspektive šireg sustava Uredbe o EPPO-u.

Konkretno, Uredba o EPPO-u sadržava različite zaštitne mjere kojima se jamči zaštita temeljnih prava. Među njima su, primjerice, mehanizam komunikacije između delegiranog europskog tužitelja koji vodi predmet i pomoćnog delegiranog europskog tužitelja kad je dodijeljena prekogranična istražna mjera, konkretan popis prava osumnjičenika i okrivljenika u EPPO-ovim postupcima te obveza država članica da predvide pravna sredstva protiv EPPO-ovih postupovnih akata.

Stoga se omogućavanjem sudu države članice pomoćnog delegiranog europskog tužitelja da preispita samo aspekte povezane s izvršenjem istražne mjere osigurava da EPPO učinkovito obavlja svoje zadaće te se ne ugrožava zaštita temeljnih prava.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Ostanite povezani!

